

Передплата

за «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

за цілий рік 20 кор
за пів року 10 кор
за чверть року 5 кор
за місяць 1-70 кор

За границею

за цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
за пів року 8 рублів
або 18 франків
Посдинне число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. І. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Конституційні змаганя в Росії.

(X) Остатними днями принесли дивниці з Петербурга цікаві вiсти, що там після нещасного досвiду зробленого на схiдноазійськiм боввищу і після грізних проявiв внутрiшнього невдоволеня починає на свiт благословитись. В Петербурзі зiбрали ся представники земств і під оком царя і его правительства радять при зачинених дверех над конституційним устроєм держави, а як інші вiсти запевняють, над реформою земств. Вже та сама обставина, що наради відбувають ся при зачинених дверех, довірочно, дає очевидно дневникарству привид до всяких здогадiв і толкiв, тимто можна про сi наради в дневниках зустрiнути вельми суперечні вiсти. Але помiнувши все те, сама вже подiя, доси небувала і нечувана в Росiї, щов в Петербурзі зiбрали ся представники земств і розправляють про внутрiшний устрiй держави, є вельми замiтна і вказує на величезний зворот в поглядах, а хоч сей зворот є може лише маленьким зародом, всеж таки протягом найблизшого часу може розвинути ся і довести до рiшучих перемiн, котрi значно переiначать вигляд сучасної Росiї. Ся подiя тимбiльше замiтна, що виринула в Росiї як раз в такiй хвилi, коли в європейських державах парламентаризм дикими проявами боротьби партійної звiв ся майже на нiщаво. А виринула в Росiї та нечувана і небувала подiя неперечно під напором сумних досвiдiв про внутрiшний устрiй держави, якi зроблено протягом страшноi вiйни схiдноазійської. Протягом кількамiсячної вiйни в схiдній Азiї виявили ся в цiлій наготi всі хиби і недостачi самодержавної, безконтрольної управи, і наслідком того дух народiв починає щораз живiйше добувати ся на видiвню, так що тепер ані верховодні круги ані сам цар не

мають уже сили операти ся тим змаганям, коли серед інших обставин такiй зiзд представників земств і їх наради напiтновано би яко революційні змаганя, а учасників тих нарад що найменше розiгнали би, або заслано би на Сибiр — тепер нiхто не має смiлости тим нарадам перебивати. Коли представники земств покiнчать свої наради і вишлють вiдпоручників до царя, щоби его сповiстити про вислiд нарад (а як запевняють, значна бiльшiсть заявила ся за конституційню), тодi можна буде оцiнити, якiй оборот возьме та справа та якi буде мати наслідки. Всiляко можна про се думати, — може бути, що цiла справа ще буде спинена, що ще довго проволоче ся, поки виїде з неї якiсь реальний вислiд, одначе нема нiякого сумнiву, що сею подiєю зроблено почин до перестрою російської держави, котрий трудно вже буде здержати або унеможливити.

Всюди починали ся конституційні змаганя такими дрiбними починами станових корпорацій. Се вже не першина, що поодинокi земства висилали вiдпоручників до царя, щоби ему висловити свої погляди. Одначе давнiйше таких вiдпоручників або не допущено до царя, або покарано засланням. Але сим разом вже не вiдокремленi земства, не одиницi виступають, а збирає ся на нараду загальнi земств, якби якiй парламент, котрий сам узнає себе покликаним і управненим радити про долю держави і єї устрiй і уложити вiдноснi домаганя до царя. Успiх їх нарад ще вельми сумнiвий, позаяк Побiдоносцев і его прихильники не перестали ще бути бедоносцевими для Росiї і мiж ним а мiністром внутрiшних справ Свiятополком Мiрским веде ся ще важка боротьба о вплив і владу.

Чи над змаганями сiх свiдомих прихильників перестрою Росiї не побiдять поки що могутна бюрократия, не можна бути певним. Всеж таки треба з всяким при-

знанєм висловити ся про тих, що не як ви воротовi живла, але як поважні люди зiбрали ся і придумують над способами, як би дiйти до участі в управi держави, до погляду і вiдкритя самоволi в управi, до визволеня з під ярма зопсованоi і несумлiнної бюрократiї. Якiй би не був вислiд сiх нарад і сiх змагань представників земств, всеж таки буде ся подiя неначе угольним каменем, на котрiм колись стане поважна і крiпка будiвля. У схiдноазійськiй вiйнi показала в повнi iнкiдливiсть необмеженоi, безконтрольної бюрократiї і ся обставина пре широкi верстви суспiльности в Росiї до перестрою внутрiшнього уладженя держави. Нема тоже сумнiву, що стоїмо на передоднi важних і великих подiй внутрiшних в Росiї, не якихсь нiгiдiстичних замахiв, але цiлковитої перемiни внутрiшнього уладженя, котре хочби як незначне було в своїх починах, буде вельми досягле в наслідках і в цiлій будучинi.

Будова руско-народного театру.

Комiтет будови народного руского театру оповiщує ось яку: Вiдзову до руского народу!

Цiлому краеви вiдомо вже, в якiй спосiб порiшив Соїм галицький справу субвенцiї на будову народного руского театру.

Мимо рiшучого протесту руских послiв, так в комiсії бюджетовiй як і в повнiй палатi, приймив Соїм внесенє комiсії бюджетовiй, ухвалене на основi реферату гр. Пiнiньського, а змiняюче значно в нашу некорясть первiсне внесенє Вiдлу краєвого.

Ухвала Соїму признала нам субвенцию в сумi 300.000 К, але поставила рiвночасно услiви незвичайно тяжкi і далеко йдучi. Пiсля ухвали Соїму не моглб сяля нашого театру нiколи бути ужитою на иншу цiль, як лиш на вистави театральнi малорускi, концерти і балi, а рада

Письмецька спадщина бл. п. Костя Горбала

подає Ол. Барвинський.

Політичні начерки К. Горбала.

Окрім оповiщених уже спомiнiв, оповiдань і вiдчитiв остали ще з письменської спадщини К. Горбала також політичні начерки, писані в рiзних порох і в рiзних нагодах. Покійник не був заводовим політиком, одначе вельми живо цiкавив ся також політичним розвитком руского народу, слiдив пильно за кождою проявою на тiй нивi і в рiзних кружках висловлював свої погляди. «Виходячи з тої основної правди, що думка торкнути зможе об думку другу, десяту у чоловіка мислячого і спонукає до строгiйшої критики, сего або того помислу», вважав «рiчною позитивною обмiнюватись мислями-идеями». Така була очевидно і цiль тих політичних начеркiв, якi К. Горбаль списував у свобiдних хвилях, одначе не мав і снаги і спромози їх викiнчити і оновiстити, як се стало ся також і з иншими его писаннями.

Перший начерк, котрому дав я заголовок «Осьвiдомлюванє народу, подiл праці», обнимає пять чверток лiвоваганого наперу, писаний давнюю шкiльною правописою, котру замiнюємо на нiпiшню, і був очевидно призначений для «Дiла», однак не докiнчений лiшив ся в тецi.

Ол. Б.—ий.

I.

Осьвiдомлюванє народу, подiл праці.

Може позволите, Високоважаний Редакторе, побалакати з Вашою ще Вишше поважаною Публикою старому, не так політикану ані літерату, але жичливому, і на нашi спiльнi потреби чуткому прихильнику; побалакати о деяких «дрiбницях», недостережених посеред натовпу важких справ і вельми абсорбуючих увагу і проводирiв і проводимих. О дрiбницях iменно радби я по тiй причинi кинути кількa слiв, що вони, як ачей самi ласкаво признасте, одна за другою перемiняючись, одна з другою і. сотою силiтаючись, стають ся немалою частиною живнi так одиниць — в вiдносинах щоденних, товариських і рiдних — як і в живiм тоцi суспiльности, котра, як всякий органiзм, росте з найпростiйших, мiкроскопiйних первiсткiв. Займаємо ся всі так радо політикою, може не раз і на бiльшу скалю; котрi меншого досвiду а теплiйшого серця, розграничуємо може і Европу — бодай в кружках товариських — до вподоби або й ведля капризу; я сам — грiх чей простите менi — не видiв по за «політикою» нiчого, що би було гiднiйшим нашої уваги, наших змагань. Політикував отже «через чур»; пристав був навіть давню колись,

на точки угодовi з одним старим революционером польским, при стаканчику чистої гербати чвертували ми самодвiй закоснiлий і запустiлий «восток сiверний» повiрив на чесне слово, що нема инчої дороги, як опертись на правах iсторичних, хоть воно мене болiло, що при розмежуваню країн в «бистролетнiй фантазiї» по конечности згодивсь на тимчасову лiнiю демаркаційну через серце Руси, наш Єрусалим — Київ. Правда, що застерiг я за собою і евентуально за моїми одномiшленниками, чи як ви погадасте, фантастами, право ревідикацiї просторiв аж до Кубанi і Есманi; але до нинi точки стипульованi незреалiзовано, а то по тiй простiй причинi, що мiй союзник, — мимоходом додаю — рiдненький син автора голосного в своїм часi оклику: Niema Rusi! не перевiв в дiло плану через мене обдуманого — доси правда загальною опiнією неапробованого — а то дотично польскої флоти, котрої конечность яко conditio, sine qua non, ми в двiйцi узнали, і таку сотворити постановили. Нинi — коли вже двадцять пять лiтний обовязуючий термiн минув, не вадить нiкому висповiдатись з грiху того (чи чинного чи задля пропусету — Unterlassungssünde, сам не знаю, як квалiфікувати), а може заявити єя «дiятель», котрий би нашу мисль, по так довгiм дозрiваню осуществив. Одначе, щоби не

завідуюча фундацією руского театру мала би складати ся з одинадцяти членів, з котрих лише п'ять виходило би з вибору наших інституцій, а шість, отже більшість, з іменована Виділу краєвого, зглядно Ради міста Львова. Услів'я ті відбирають з гори призначеній субвенції всю практичну вартість і унеможливають Комітетови будови з неї користати.

Передовсім вже з чисто фінансових зглядів не має тая субвенція для нас вартости, коли управа будинку раз на все буде мала звязані руки що до розпорядимости і ужиткованя будинку театрального. Річ ясна, що руский театр ще довгі літа не буде міг цілий рік щоденно давати вистави у Львові, і що в тім часі, коли театр наш буде на провінції, не лиш пожадане, але з огляду на кошти удержаня будинку конечно буде ужитковане его посредством найму. З другої сторони віддане будинку на власність фундації, котрої члени вийшовші з вільного вибору руских інституцій з гори засуджені будуть на вічну меншість, не лиш не відповідає вимогам самої справедливости, але в найвишнім степені обиджає нашу честь народну.

Руский нарід кладе на жертвенику будови святині рідного слова свій тяжко здобутий гріш, убога суспільність наша в зрозуміню великої ваги сего вікопомного діла віддає на тую високу культурну ціль свою вдовину ленту, а ухвала соймова в заміну за субвенцію, котра не вносить і третини сего, що дає нарід руский, відбирає сему народови свободну управу і розпорядимість не лиш будинком, але взагалі цілим театром народним!

Рада фундаційна має після проєкту акту фундаційного переняти ведене театру так під зглядом артистичним як і фінансовим, виключно в свої руки, а якуж гарантію будучої судьби нашої сцени і нашої штуки драматичної малиб ми тоді, колиб нашлась она в руках ради, в котрій ми можемо в кождім часі і в кождій справі бути маіоризовані більшістю делегатів Виділу краєвого і Ради міста Львова!

Який гороскоп представляє така ситуація для нашої штуки, для єї духа і непорочного характеру, котрим має будити, підносити і загрівати руску суспільність?

Яким правом вкінці і яким титулом має суспільність наша своїм тяжким трудом привбраві значні капітали віддавати під диспозицію тіла, в котрім більшість можуть мати противники нашого народа, его культури і розвою?

Ухвала соймова єсть вкінці в високім степені понижаючою для нас яко народа.

Коли оба польські театри у Львові і Кракові мимо субвенціонованя їх краєм остають в свободній управі своїх головних фундаторів т. є міст Львова і Кракова і ніхто, а поза суспільности польської не має права мішатись в їх справи, то субвенціоноване будови руского театру має потягнути за собою піддане нас і на тім поли під польську курателю!

Тая нерівність в трактованю руского наро-

збудити підозріння, що я, намекнувши щось про флоту, річ, як кождий розумний чоловік бачить, до сотвореня з нічого не так легку, мушу толковатись ясніше і бодай слівцем зрадити тайну, доси сіма печатями запечатану, що дорога, котрою гадав мій союзник до флоти прийти, вела 1-о поміж села і городи, хати, двори і палати — а то з цілею нагромадження через «дань» одвітної суми на закуплене найперше одного кораблика, от такого як був славний свого часу Кретинський Оркадіон; 2-о по всіх морях і океанах нашої старої грішниці-землі для вилловлюваня кораблів і пароходів московских, почім малаб наступити блокада берегів приморських, пристанищ і кріпостей. Чи мій бувший союзник ще над сим думає, не знаю — ані не чув, чи не переказав сього плану кому инчому. Я розвращавсь з моєю гадкою вже давно, сказавши собі в жалем: *In magnis et voluisse — sat est.* Видите, що я справді культивував вишшу політику, простирив руки далеко на восток і запад... тай... сховав за пазуху, а моїй гадці не судилось жити — а небіжці не судилось такий доси воскреснути і на зелений рясст топтати. От так то може не один політикував; гадками перелітав від Камчатка до моря Адриатика, обчисляв, скільки літ мине, поки Славяне вол-

да навіть на поли штуки єсть болючою обидою, єсть одним з тих діймаючих уоподібень, яких зазнають Русини систематично зі сторони польської більшости соймової.

І коли не інші згляди, то сей оден сам собою вплинути мусів рішучо на становиско, яке займати мусить Комітет будови театру супротив сеї ухвали галицького Сойму.

А становиско се не може бути інакше, як становиско послів наших в Соймі, як голос цілої суспільности нашої.

Комітет будови не може користати з субвенції соймової, ухваленої під такими некорисними і понижаючими услів'ями, не може приймати єї з нарушенем чести народа руского.

(Конець буде).

Япансько-російська війна.

Балтійська фльота

Ескадра Фолькерсама вже по тамтім боці Суєзу. Переїзд через канал відбув ся щасливо, а се не так мала річ, як би здавало ся. Канал будовано ще тоді, коли навіть не надіяли ся, що техніка будови кораблів дійде до нинішної високости і... величини. Глубина каналу вносить 26 узлів, отже великі воєнні судна, яких заглиблене під водою вносить більше, мусять скидати перед каналом стільки набору угля, щоби піднесли ся на 25 узлів глубини. З огляду на те, що англійська «нейтральність» не дозволила російським кораблям наладувати стільки само угля, скільки скинули перед каналом, більша часть російської ескадри з великими панцирниками поплила, як звісно, наоколо Африки. Через Суєз плинуть старші і гірші судна, між ними два панцирники «Сісой Великий» і «Наварин» 26½ узлів заглибленя; сей последний буде мусів скидати набір угля а поповнить его прямо з транспортних кораблів на повнім морю, коли на се позволит погода. Канал має 80 кільом. довжини, кораблі мусять переїздити поодинокі і не скорше як 9 кільом. на годину. При такій повільности, нормальна керма не вистарчає, щоби правити добре кораблем і або єї прибільшують, або така тягнуть корабель на ланві, другим меншим судном. Та все таки лучаєть ся, що велике судно піде в бік і стане поперек каналу, тоді треба его еще облекшити, щоби можна справити і потягнути дальше. Тому то і час переїзду через канал є дуже ріжний: найкоротший треває 13 годин, а найдовший 174 годин се є поверх тижня. В теперішнім випадку заходила еще обавя, що Япанці можуть підкинути мінни, можуть затопити в каналі умисно який випадний корабель, вкінці управа каналу може виявити ся сторонничою — але всего того не було. Капітан каналу при асистенції російського консуля сповнив тільки точно приписи перепливу через канал, наложені на него міжнародним правом; російські корабельні оркестри грали ан-

люють ся в один величезний кольос, залізним обручем — православям — царолавям і обрусінням обединений.

Не дивота отже, що многих не було ані при будованю «Народного Дому», при заходах коло просвіти темного брата, ані при заснованю і руйнованю кредитових заведений, або закладаню читалень; цілий той час і я переполітикував, перележав, перехорював, говорячи словами пок. Барвіньского.

Сам хорій, я правду кажучи і мало знав про диягнозу всіляких хороб у других — в однім не сомнівавсь тільки, що не всі на одно і те саме недомагають. Богато тих хороб обговорювано у нас уже, бож в нас і свої лікарі були, так щож, їх рада і реценти не всі помагали; деякі і відступили недужих, поперебігали тудя, де сподівались лучший для себе воздух знайти. Однаковож сила природна — наша фізична вдача, а й праця дотеперішня помогла нам неоднo перебити-переболіти.

(Конець буде).

глійський, єгипетський гимни підчас переїзду через канал і переправа відбула ся в як найліпшій настрою. Ескадра має тепер перед собою коло місяця дороги, числячи по 10 узлів на годину, до острова Мадагаскару, де злучить ся з ескадрою кн. Рождественського, чекаючи на неї, заким опливе ріг Доброї Надії. Трета ескадра скороходних кружляків, яка на днях виплинула з Лівана, поплине також через Суєз і заким дві перші ескадри злучать ся, она прибуде вже до Мадагаскару та імовірно не дасть на себе чекати. Чи чорноморська фльота таки перепливе Босфор і злучить ся може з сею третою ескадрою — се відай еще не рішене навіть в двірських російських кругах. З Мадагаскару вплине вже ціла злучена фльота в повнім боевім порядку, готова в кождій хвилі стрінутися з япанським нападом. Коли не зайдуть які надзвичайні випадки, то обчислюють, що балтійська фльота при кінці січня прибуде на східні води

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні місяця просямо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залегlostий та о присуднуванє нам нових передплатників.

НОВИНИ.

— Календар. У вівторок: руско-кат. † Матея єванг.; римо-кат. Сатурніна. — В середу: руско-кат. Григорія новокес.; римо-кат. Андрея ап.

— На руки радника Анатолія Вахнянина приєпіла подяка Експ. Митрополита гр. Шенцицького, писана в нагоди величного духовного концерту. Містимо єї в цілости зі зміною правопису:

Митрополит. Ординарият відчун з найбільшою приятністю як найглубше найприємніші вражіння, які концерт духовний в честь Ювілея Пренепороч. Зачатія Преч. Богородиці Марії, Матери руского краю, після одноголосного заявленя всіх на нїм зібраних, полишив. Заявленя віри і найширшої любові і преданности к Богу і к Преч. Діві Марії, яко найцінніші скарби руского духа і руского імени й дорогого нашого руского народа зготовили нам велику потїху і привнесли при тій случайности жертви трудів, праць, найщирших заходів і старань зі сторони найбільше Впов. П. Совітника, Впов. П. Професора Студинського, Пп. Коначя, Витошинського, Цьороха, членів Бояна, питомців семінарії і учеників гимн. рускої сущі милі Богу, Преч. Божій Матері і сущі яко такі славою рускої пісні й найдорожшим добром руского народа.

За все то дороге і миле, що відчуло серце наше і урадувало дух наш, складаєм сям передовсім Вам Впов. П. Совітнику, Впов. П. Проф. Студинському, Впов. Пп. Коначеви, Витошинському, Цьорохови і в загалі всім учасникам і кождому з осібя з глубини серця найщиршу подяку й молим Всевишнього, щоби всім Вам Почтенніші і родинам Вашим найбогатіші всьлав дари благословенія свого, дари в найкращім здоровлю і успіваню во сіх добрах, радости й потїхи в родинях, щоби есте всі дорогі були і милими дітьми божими і милими дітьми Преч. Діві Марії, Матері нашої рускої землі, і щоби есте еще як найдовші літа трудили ся і працювали для хвали Божої і в славу і честь рускої Церкви і руского народа.

Від гр.-кат. Митроп. Ординариятю.

Львів д. 25. надолвіста 1904.

† Андрей Митрополит.

— Ювілейне богослуженє Непорочного Зачатія Пр. Діві відбуло ся на закінченю ювілею величаво в неділю в Преображенській Церкві у Львові. Архієрейську службу відправив Є. Е. Митрополит Шенцицький з собором крилошан. Церква була битком наповнена вірними, котрі прибули з процесіями з всіх церков львівських, явили ся відпоручники всіх руских товариств народних мужеских і жіночих, прибули також архієпископи Більчевський, Вебер і Теодорович, гр. Лось з радником Залеским в заступстві намісника, маршалок кр. гр. Бадені, президент вис. суду кр. Тхурніцький з віцепрезидентом Дилевским, президент Коритоский, директор почт Сеферович, сенат університету, представник генеральної коменди, президент міста Малаховский і богато світської інтелігенції рускої. Підчас служби Божої співав гарно хор питомців духовної семінарії, а по службі Божій Є. Е. Митрополит виголосив відповідну торжеству проповідь. Кождий учасник сего торжества винїс то переконанє, що Церков з народом і нарід з Церквою представляють непобориму силу і що в тім зеддиненю наша сила і наша будучина.

— Посвяченя дяківської бурси у Львові довершив вчєра понодудни Є. Експ. Митрополит Шенцицький в сослуженю всіх крилошан капітули і в присутности відпоручників товариств та чи-

сленних вірних. При посвяченню були відпоручники: «Просвіти» о. Темницький, «Висшого муз. Інститута» радник Вахнянин, Р. Тов-а Педагогічного о. крил. Чапельський, «Сокола» пп. А. Будзінський і Т. Кузичинський, «Бояна» проф. Витшинський і п. Волошин та інші а далше проф. політехніки Левинський та інж. Лушпинський. «Дяківська бурса фундації Андрея Шептицького», як звучить її назва, є чудово гарною двоповерховою каменицею при ул. Скарги ч. 4, будованою проф. Левинським. Чоло каменіці від уличі робить миле вражіння різьбами і кольоровими малюнками в народнім стилі і десенях на кафлевих цеглах, виконаних після взірців інж. Лушпинського. В просторих залах бурси, розложених після найновіших вимогів гігієни, мальовані стіни переведено також в народних десенях. В дяківській бурсі є тепер 14 питомців.

— **Відчит у Львові.** На дохід рускої семінарії учительської у Львові відбуде ся заходом Товариства педагогічного відчит д-ра С. Рудницького п. з. «Земля-зв'язка між зв'язками» в середу дня 30 с. м. вечером о 6 год. вечером в класі V. рускої гімназії («Народний Дім»). Вступ від особи 20 с. для учеників і учениць знижений на 10 с. З огляду на так важну ціль, як удержанє одинокої нашої семінарії, просить ся о численну участь.

— **Ювілей українського письменника.** З Києва доносять нам, що дня 18. (5. ст. ст.) грудня сьвятує тамошня громада ювілей Івана Семіновича Левцького, видатного письменника України і щирого робітника на ниві просвіти і сьвідомости українського люду.

— **Нарада академиків,** заповіджена на послідну суботу, як нас інформують, не відносила ся до т. зв. сецесійного фонду, але до будови академічного дому. Дотична нарада не могла однак відбутися, бо ніхто з присутних точно не знав, в якій стадії та справа находиться ся. Зібрані поручили проте виділові «Академічної Громади» розвідати ся в дотичних кругах, себ то в «Наук. Тов-ім. Шевченка», яке заведує фондом будови академічного дому, і здати справу на найближшій нараді академічної молодіжи.

— **Сокільські вечерниці** в суботу в залах «Рускої Бесіди» надсподівано вдали ся прегарно, хоч ворожено їм фiasco, бо перші і послідні вечерниці з танцями кожних мясниць правильно кінчили ся касовим недобором. Послідну кампанію вечерничну у Львові почав і закінчив «Сокіл», а симпатія, якою тішить ся се товариство в широких кругах нашого народу, причинила ся до удачі обох вечерниць. Забава на суботнішних вечерницях в трайцять шість пар тревала майже до білого дня.

— **Викруги „Галічаніна“.** В 257. ч. сей газети редакція єї пише, що неправдою є, мов би онд звернула оголошенє про концерт в „Львівській Фільгармонії“ з нагоди ювілею Непорочного Зачатя Пр. Діви, та твердить, що она такого оголошеня не одержала і не могла звертати. На основі інформацій стверджуємо, що повідомленє про той концерт вислано редакції „Галічаніна“ в суботу дня 19. с. м. рано в копєртї з етикеткою „Союз співачких і музичних товариств“, а дня 21. с. м. рано сей лист звернено з допискою листовою „Redakcyja nie przujmuje“. Редактори „Галічаніна“ можуть оглянути сей лист в канцелярії „Висшого музичного Інститута“ (ул. Вірменська 2, I пов.).

— **Вісти з Буковини.** Православна консисторія в Чернівцях намагає ся всіма силами перевести румунізацію гр.-ор. церкви на Буковині, а в способках не переберає. Минулого року підбурено волохих богословів проти кількох руских, так що Руси и мусіли покинути дух семінарію і перенести ся на екстерну. Сего року придумала консисторія инший хитрий спосіб, аби позбути ся Русинів-богословів, яких вже більше записало ся на університет. Доси іменно не прийнято ще руских богословів до семінарії, аби їх приєднати до переходу на инший факультет. До кваліфікаційного іспиту в Чернівцях сідало в осінній речянци с. р. 107 учителів і учительок, а здало іспит 80. На 40 Русинів здало іспит 23. — Філія тов-а «Руска Школа» в Путилові ухвалила на зборах дня 8. с. м. вступити в члени «Самопомочи» організуючої ся у Львові.

— **Обманьства.** З Будапешту доносять, що поліція арештувала там якогось Адольфа Дістлера за обманьства. Дістлер оголошував в угорських і заграничних газетах, що виробляє позички. На кошти брав Дістлер задатки, але позичок ніхто не бачив. Коли покравджені почали доносити будапештській поліції про ті обманьства, поліція арештувала Дістлера, а его два спільники утікли. Дістлер мав допустити ся більше як 360 обманьств. У Львові мала бути его філія.

— **Кошти сьвітової вистави в Ст. Люї** представляють ся після Review of Reviews ось як: Промисловці в Ст. Люї зложили на цілі вистави 20 мільонів корон, а друге тільки дали місто і конгрес, котрий додав ще крім того титулом позички 18,400,000 К. Тих грошей ужито на устрочє площі і будову павільонів та на рекламу. Кожда із сполучених держав північної Аме-

рики причинила ся кількома мільонами до устрочєня вистави, а Филиппини дали 4 міль. корон. Европейські держави побудували свої павільони коштом 28 міль. корон. Найбільшою квотою на устрочєня вистави в Ст. Люї причинив ся мільярд Ефerson, жертвуючи квоту 60 міль. корон. Разом вложено в виставу державних грошей поверх 150 мільонів корон, не вчисляючи приватних підприємців і виставців, яких в двоє тільки коштувала вистава.

— **З залізниць.** Сим звертає ся увагу на оголошенє в «Газеті Львівській» що до розписаня п. к. Дирекцією залізниць держ. у Львові офєрти на доставу уряджень механічно-електричних для нової монтивні льякомотив у варштанї львівскім. Урядження єї складають ся з одної пересувальниці і двох журавлів пересувальних для льякомотив, як також з цілого урядження електричного тихже в переводами і інсталяцією.

Всі календарі і часописи можна набувати в «Сокільскім Базарі».

Посмертні оловістки.

— **Зоя Гербалівна,** донька бл. п. К. Горбала, упокоїла ся по довгій а тяжкій недужї в 17. році житя в Перемишлі. Похорон відбуд ся в неділю. В її пам'ять!

Наука, штука, література.

— **Prakti ká rukojet srovnacé ja ukuv slovan-skych,** složil Věnceslav Hrubý s. k. vrchní soudní rada w Olavě, V Pr. z., v komisi u I. L. Kobera Knihkurne v Praze 1904. (Практичний підручник язиків славянських, уложив Вячеслав Грубий п. к. радник висшого суду в Олаві, в Празї, на скл. ді у I. L. Кобера, книгарня в Празї 1904) стор. XIII + 224, 8°.

Не від нині появляли ся і появляють ся всілякі гадки в ріжних сторін широкої Славянщини про способи, якими би можна довести до того, щоби Славяни себе могли взаїмно розуміти. Нема сумніву, що в давних віках в тім зглядї не було стілько труднощій, як сегодня, коли поодинокі славянські нарїччя, давніше до себе вельми зближені, протягом віків розвинули ся до значіння самостійних літературних язиків і тим значно відбігли від себе. Наслідком сего розбіжного розвитку поодиноких славянських язиків не так легко порозуміти ся н. пр. Чехови з Сербом або Словінцем, Польякови з Хорватом або Москалем, Русинови з Болгариним і т. д. Тимто на ріжних зїздах або сходинах славянських доходило все до того, що бодай австрійські Славяни переходили в розговорах із собою на німецьку мову і справді іронічно признано, що die all-mein verständliche slavische Sprache ist die deutsche. Се справді звучить і іронічно і соромно для Славян і длатого появляли ся всілякі гадки і змаганя в тім напрямі, щоби улєкшити поодиноким народам славянським а бодай їх сьвітній верстві себе обоїльно розуміти, не уживаючи до того ніякої неславянської мови. Нераз подавано гадку, щоби московську мову, яко мову найчисленнішого народу, яко мову великої і могутної держави, яко мову з багатою літературою признати загально-славянською, посередньою для всіх народів славянських. Ся гадка вельми підлещувала Москалям, стрчала чимало прихильників особливо між Чехами, крім того також вчасти між Сербами і Словінцями, але викликувала знов рішучий опір поміж иншими славянськими народами. Дехто знов промовляв за тим, щоби освічені Славяни вчили ся ріжних славянських мов і тим набували спромоги взаїмного порозуміння. І справді доводило ся нам стрічати такі одиниці, котрі добре говорили трома-чотирма славянськими язиками або й таких, що розуміли і читали всілякі річи написані якою небудь славянською мовою. Очевидно неможливо се опанувати всі славянські мови так, щоби ними поправно говорити, але не о се розходить ся, а о те, щоби довести до зрозуміння славянських мов. В тій цілі видамо практичні грамматики поодиноких славянських мов, одначе і ті не усунули ще тих труднощій і перенон, які треба поборювати, щоби дійти до зрозуміння славянських мов.

На властиву, вельми практичну і розумну дорогу спровадив сю справу др. Вячеслав Грубий виданим підручником, котрого заголовок ми виписали, призначеним передовсім для своїх родимців. В укладї сего підручника мав він на приміті слова Первольфа, що «як славістичні студії будуть більше розвивати ся і входити до шкіль і ширших кругів, не буде Славянам потреба спільного язика дипломатичного, а можуть уживати кожний свого язика без клопоту, що не будуть розуміти ся обоїльно». Др. Грубий здавна стоїть за тим, щоби Славяни говорили з собою кожний своєю мовою, як серобили колись Греки і се є найприроднійша і найпрактичнійша дорога до рішення сего великого

проблєму. До того треба отже по думці д-ра Грубого лише пасивного знаня (себ то лише розуміння) славянських язиків, а таке пасивне знанє може осягнути кожний освічений Славянин. Практичні грамматики, про які ми в горі згадали, маюєть метою довести до активного знаня дотичної мови, а нам треба лише одноцїлого на практичній потребі всіх славянських народів основаного практично-порівнюющего підручника. Отяку задачу має книжка д-ра Грубого, має бути одноцїлою, практичною граматикою „славянською“, на практичній і методичній основі. І треба справді признати, що ту задачу перевів автор знаменито, з великим знанєм головних прикмет і питоменности славянських язиків і вельми практично і методично, чим зложив доказ незвичайної педагогічно-дидактичної снаги.

На вступі подає автор поясненя про уклад і методу научну і про славянські язик взагалі, відтак в розділі про звуки поучає практичним порівнюющим способом про звукові перемінї в поодиноких славянських язиках і подає зараз практичні вправи, так що ученик зараз починає читати і учить ся розуміти взірці літературні в ріжних славянських язиках. Скоро читач тих взірців дійде практичним способом до розуміння звукових перемін в поодиноких славянських язиках, усувають ся єму ті труднощі і перенони, які єму ставали в дорогі до зрозуміння инших славянських язиків.

Так само практичним порівнюющим способом в розділі „наука про форми“ поучає автор про відмінї імен і дієслів і подає взірці до читаня в ріжних славянських язиках.

Опісля в розділі про словотвір і значінє слів поучає практичним порівнюющим способом, як в ріжних славянських язиках творять ся слова, яке їх значінє, далше про складню і творенє речень а при сій нагоді також і про частиці. Особливо замінливий тут розділ про значінє слів (významošloví) і про фразеологію, чим автор дуже практично вказує на схожість але також на ріжницї в значіню поодиноких слів або і зворотів (фраз) в поодиноких славянських язиках і для ліпшого поученя практичного додає розмови в ріжних славянських мовах.

Сею книжкою зробив др. Грубий велику прислугу своїм родимцям для осягненя тої мети, яку вказав свого часу Коляр в розвідці про славянську взаїмність, а позаяк воки що німецька мова бодай між австрійськими Славянами має значінє посередничої, тож можна би щиро бажати, щоби автор видав сию практичну грамматику славянську також німецькою мовою (хоч із сего підручника можуть всі Славяни користати). Як зачуваємо, має др. Грубий замір видати славянську хрестоматию себ то вїмки з ріжних славянських письменників про історію, житє, звичаї і т. п. Славян, а також носити ся з гадкою засновин славянського товариства, котре би поклато собі метою, пособляти всім тим змаганям до взаїмного спізнаня славянських народів. До всіх тих далеко сяглих змагань бажавмо д-рови Грубому сердешне помагати!

Ол. Барвінський.

— **Руский народний театр** прибуде до Львова коло половини грудня.

— **З Озаркевичів Наталія Кобринська: Назни.** Чернівці 1904, наклад власний, виданє Д. Лукіяновича, стор. XIX+104, 16°. Зміст: Присьвята Ганї Барвірок, Передне слово д-ра Д. Лукіяновича I—XIX. Що мене вражало 1—4, Судільницї 5—48, Чортїще 49—74, Хмарниця 75—81, Простибіг 82—85, Рожа 86—104. П. Кобринська має в нашій літературі на стілько вироблену славу, що нема потреби захвалювати її брошуки. Книжочку можна набувати в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка і книгарні Ставропігійській по ціні 1 К.

Телеграми

з дня 28. листопада.

Станиславів. Коло стації Волківці-Турилече вискочила нині зі шин машина залізничного поїзду наслідком підмудленя шляху. З людей ніхто не поніє шкоди.

Льондон. Всї держави з вїмкою Росії і Японії згодили ся на скликанє мірової конференції.

Відень. Conservative Correspondenz доносить, що молодочехи не годять ся на перепущенє допомогових предлог.

Будапешт. Наслідком демонстрації студентів замкнено тутешній університет на неозначений час.

Париж. Палата депутатів не прийняла догадї на амбасаду при Ватикані. Тим самим ту амбасаду знесено.

Конкурс

на дві стипендії родинні для учеників шкіл середніх імені Грушкевича.

По мысли бл. п. Евсебія Грушкевича з дати: Нисько дня 27. червня 1890. р. Головний Виділ Товариства „Просьвіта“ у Львові оголошує отсім конкурсу на дві стипендії родинні для учеників шкіл середніх імені Грушкевича в річних квотах по 200 К.

Убігати ся о ті стипендії мають право в першій лінії: мужескі потомки імені Грушкевича, котрі викажуть ся, що є потомками бл. п. о. Віктора Грушкевича, помершого в Колозрубах в 1880 р., бл. п. о. Кириляна Грушкевича, помершого в Дахнові в 1862. р., бл. п. о. Самуїла Грушкевича, помершого в Квіцку в 1877 р. і професора гімназійного Теофіла Грушкевича.

Стипендії ті будуть виплачувати ся в двох ратах піврічних по 100 К. а то в місяцях: січні і липні кожного року.

Поданя о наданє тих стипендій належить вносити найдальше до 15. грудня 1904. р. до головного Виділу Товариства „Просьвіта“ у Львові, якому прислугує так заряд фондом стипендійним як і призначуване стипендій.

За головний Виділ Товариства „Просьвіта“ у Львові дня 15. падолиста 1904.

Юліян Романчук
голова.

Іван Яримович
секретар.

Надіслане.

Др. Мирон Вахнянин

лікар клініки львівського універс., б. лікар клініки проф. Лайдена в Берліні

ординує у внутрішніх недугах від 3—5 попол. ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

Colosseum

В пасажи Германів

при ул. Соняшний у Львові.

від 16. до 30. падолиста 1904.

- 1) Орхестра. 2) Реклямограф. 3) Rellington, міжнародна співачка. 4) В канцелярії директора театру, шутка зі співами. 5) Terra Semmeloff, надзвич. субретка ексцентрична. 6) Дружина Carle, феноменальний акт на вільнім дроті і жонглери. 7) Орхестра. 8) La Bella Mopenita, славна танечниця і співачка іспанська. 9) Arnold Barkay, актуальний гуморист з власним репертуаром. 10) Дружина Steward Arkas, феноменальні сальонові гімнастики. 11) Edmondine, весела пантоміна з 5 осіб. 12) Біоскоп Езера.

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером, Що п'ятниці High-Life представленє. Білети вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З купленим білетом на фотелі, льожі і I-рядні крісла можна їхати даром на представленє омнібусами Кольосою, акі ждуть коло Віденської кав'ярні.

Лев Лопатинський.

СВЕРЖУХА

комедія з сільского життя в 3 актах
Ціна 60 сот.

З життя ехоплені типи, погідна веселість і простота сценічної обстановки чинять сю комедію дуже пригідною до вистави навіть для меньших аматорских кругів.

Набути можна в Ставропільській книгарні у Львові.

В книгарні Товариства ім. Шевченка і в книгарні Ставропільській можна дістати отсі праці видані проф. д-ром Ів. Копачом:

- Будучність гімназій. Ціна 1 К.
- Партийна політика і морал. Ц. 50 с.
- Родинне житє (під розвагу руским «соколкам і паннам»). Ц. 50 с.
- Соціалізм, етика і політика (під розвагу «старшим і молодшим»). Ц. 50 с.

Три перші праці зладжені на основі творів професора берлінського університету д-ра Фрідріха Паульзена.

Читайте!

Читайте!

Повне виданє Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА коштує лише 2 корони!

Товариство „Просьвіта“ бажаючи, щоби в кожній руській хаті находили ся Твори Тараса Шевченка, видає сими днями найдешевший збірник сих творів п. з. „ПОЕЗІЙ Т. ШЕВЧЕНКА“. Книжка, оправлена в полотно з золоченими втисками, може бути найгарнішою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір європейських класиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опушту. Вислав ся тільки за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ“ у ЛЬВОВІ (Ринок ч. 10).

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1. мая 1904.

(Приїзд і відїзд поданий після середно-європейского часу).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець)	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець)
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:20	до Іцкан, Яс, Букарешту, Жидачева, Потутор, Керезмезе, Чорткова (від 1/2—3/4), Сучави
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуща, Делятина (чер. Коломию 1/2—3/4 вкл. в нед. і свята), Керезмезе (1/2—3/4 вкл.)	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Гусятина, Чорткова
7:30	з Рави рускої, Сокала	6:45	до Лавочного, Пешту, Дрогобича, Борислава
7:40	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6:50	до Яворова
7:45	з Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуща	8:25	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Любачева, Самбора, Закопаного
8:00	з Самбора, Хирова	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Ясла, Освєнціма
8:10	з Станиславова, Жидачева, Потутор	9:10	до Лавочного, Хирова, Калуща, Ходорова
8:20	з Яворова	9:25	до Самбора, Хирова
8:55	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Закопаного через Краків, Мелєборча, Пешту	10:35	до Тернопілля, Потутор
10:02	з Стрия, Борислава	10:45	до Черновців, Делятина, Заїцини, Новоселці
10:20	з Рашева, Любачева	10:50	до Бєзали, Сокала, Любачева
11:25	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмезе	1:55	посп. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліцк, Гусятина
11:40	з Лавочного, Калуща, Хирова, Борислава	2:45	посп. Іцкан, Яс, Букарешту, Потутор, Калуща, Жидачева, Чорткова, Вижниць, Керезмезе
1:30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча, Риманов, Іпонича, Сянока, Хирова	2:55	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Закопаного
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуща, Заліцк, Кіцманя, Новоселці (через Жукву, Вижниць)	3:05	до Стрия, Хирова, Борислава, Тухат від 1/2—3/4 вкл., Сколього (1/2—3/4 вкл.), Ходорова, Калуща
2:30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинець, Козови	3:30	до Рашева, Любачева, Хирова
4:35	з Стрия, Хирова, Тухат (1/2—3/4 вкл.), Сколього (1/2—3/4 вкл.)	3:40	до Самбора, Хирова
4:45	з Яворова	5:48	до Яворова
5:03	з Сокала, Бєзали, Любачева	5:55	до Коломиї, Жидачева
5:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Грималова, Потутор, Заліцк, Гусятина, Іваня пустого, Скали, Копичинців	6:20	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Карльсбаду, Хирова, Пешту, Н. Санча
5:40	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освєнціма	6:40	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуща
5:50	з Іцкан, Жидачева, Новоселці і Сучави	7:05	до Рави рускої, Сокала
8:40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Іпонича	9:00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
9:10	з Іцкан, Букарешту, Чорткова, Потутор, (Жидачева 1/2—3/4 вкл.) Гусятина, Керезмезе, Калуща,	10:05	до Перемішля (1/2—3/4 вкл.), Хирова, Н. Загірї
9:50	з Кракова, Відня, Берліна, Броцлава, Варшави, Праги, Освєнціма, Хирова	10:42	до Іцкан, Чорткова, Заліцк, Делятина, Сучави
10:00	з Самбора, Хирова, Сянока, Ясла	10:55	до Кракова, Відня, Броцлава, Праги
10:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліцк, Скали, Іваня пустого, Гусятина	11:00	до Підволочиск, Бродів, Копичинець, Грималова
10:40	з Лавочного, Пешту, Хирова, Калуща, Борислава,	11:05	до Стрия
12:20	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліцк	11:10	до Рави рускої, Любачева (що неділі)
2:31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	12:45	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Закопаного, Н. Санча
3:25	з Тернопілля, Бірок великих, Грималова	2:51	посп. до Іцкан, Яс, Букарешту, Чорткова, Керезмезе (від 1/2—3/4 вкл.), Сучави, Кіцманя
на дворець „Підзамче“			
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київ і Бродів	4:10	до Кракова, Відня, Броцлава, Берліна, Праги, Пешту, Самбора, Сянока, Освєнціма
2:15	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинець, Чорткова	з дворця „Підзамче“	
6:06	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліцк, Потутор, Іваня пустого, Скали, Гусятина, Бродів, Грималова	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Копичинець, Гусятина, Чорткова
10:02	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліцк, Іваня пустого, Скали, Гусятина	10:52	до Тернопілля, Потутор
3:04	з Тернопілля, Бірок великих, Грималова	2:09	посп. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Копичинець, Гусятина, Грималова, Скали, Іваня пуст.
ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.			
Приходять на головний дворець:		Відходять з головного дворця:	
з Брухович 6:42, 7:30 рано, 11:45 перед полуд. 3:00, 4:30 і 5:43 пополудні, 7:54 і 8:59 вечером, (до 11/9 вкл.)		до Брухович 5:48 рано, 9:30 і 10:30 передполудн., 1:05, 3:45 і 5:05 попол., 7:05 і 8:04 веч. (від 8:5 до 11/9 вкл.)	
з Явова 8:20 рано, 1:16, 4:45 попол., 9:25 вечером (від 1/5 до 30/1 вкл.) 10:00 вечером (від 15/5 до 31/8 вкл. в неділі і свята).		до Явова 6:00 рано, 9:15 передпол., (від 1/5 до 30/1 вкл.) 1:35 попол. (від 15/5 до 31/8 в неділі і свята), 3:18 попол. (від 1/5 до 30/1 вкл.) і 5:48 пополудні.	
зі Стрия 9:30 вечер, (1/6 до 11/9 вкл. в неділі і свята).		до Царьова 1:45 попол. (від 1/6 до 11/9 вкл. в неділі і свята).	
з Любича веч. 11:35 вечером (від 15/5 до 11/9 вкл. що неділі і свята).		до Любича веч. 2:15 попол. (від 15/5 до 11/9 вкл. в неділі і свята).	

ЗАМІТКА: Час середно-європейський рїзнить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского — 12 год. 36 мин часу львівского — Нічі години від 6. вечер до 5:53 рано об'єдено рамками. — В місті продає білети злучайні агенції часописей П. Ст. Соколовского ісаж Гавемана 9. від 7. рано до 8. вечером. — Бюро інформаційне п. к. залізничних державних (ул. Красних ч. 3.) уділяє поясненїя в справах залізничних, продає білети вського рода і розклади їади, в годинах урядових від 8. рано до 3. пополудні, а в неділі і свята від 9. рано до 12. в аполудні.

Всілякі
КУПОНИ

вильосовані

цінні папері

виплачує без потрученя
провізії або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ
Гіпотечного.

Кождий курець нехай домагає ся правдиво руских паперців:

Козак, Кобзар, Гуцул.

Цигаретові тутки:

Козак, Федькович.

Дістати можна всюди.